

DOBBELTARTIKULATIONEN

Den heterogene assemblage

En assemblage er et heterogent hele: en samling der ikke homogeniserer sine dele. Assemblagen er ikke holdt sammen af indre relationer, en fælles identitet, men af gensidige påvirkninger de enkelte komponenter indbyrdes. De kan udmærket og vil typisk stamme fra meget forskellige domæner. De holdes sammen af relationerne mellem dem: en performans. Det er det afgørende punkt, der grundlæggende bryder med organismemetaforen, hvor hver enkelt del af organismen ses som om den hører til i netop den organisme hvori den forefindes og spiller sin bestemte rolle der. Dens obligatoriske tilstedeværelse i en given assemblage, hvori naturligvis også den biologiske organisme falder, er historisk betinget. En hvilken som helst assemblage må altid forstås gennem et historisk blik der afdækker hvorledes de forskellige dele har fundet deres performative rolle i en given heterogen samling.

DeLanda definerer to vigtige betingelser for en assemblageteori. De to punkter præciserer hvordan assemblagens konstitution adskiller sig fra en organisme.

1. Forskellen mellem komponenternes materielle og ekspressive rolle.
(Det ekspressive kan ikke reduceres til sproget alene)
2. Forskellen mellem processer der stabiliserer og destabiliserer en assemblage.

Materielle og ekspressive kapaciteter

Alle komponenter er på et eller andet niveau materielle.

Alle materielle komponenter har en ekspressiv mulighed. Der er blot forskelle med hensyn til hvor bundet de materielle komponenter er til den givne assemblage og i hvor grad de ekspressive kapaciteter kan udfoldes på tværs af den enkelte assemblage: i hvor høj en grad informationerne kan udveksles med andre assemblager.

Som forskellige spektrogrammer og registreringer af kernepartikler demonstrerer, kan selv molekyler og deres bestanddele udtrykke sig om man vil. Vores krop bærer ligeledes på et sådant udtryk der ikke har en egentlig funktionalitet fra naturens side: fingeraftrykket.

Der er ikke desto mindre en række komponenter der overskrider den snævre binding til rummet og bliver ekspressive på en funktionel måde. Det er i første instans genkoden, der tillader at informationen ikke blot er bundet til rummet og den konkrete assemblage, kroppen, på samme måde som for eksempel fingeraftrykket. Informationen pakkes i stedet langs en streng, der tillader dens overførsel til andre kropslige assemblager. Der er således en væsentlig forøgelse af informationsudveksling forbundet med genkoden i modsætning til fingeraftrykket. Den næste gruppe af ekspressive komponenter der i endnu højere grad forlader de materielle komponenter binding til den konkrete assemblage er sproget: de lingvistiske komponenter. Denne særlig gruppe komponenter, gener og ord, tillader at der dannes langt mere komplekse assemblager.

Territorierne

Der er en skillelinje mellem de materielle komponenter på den ene side og de semiotiske på den anden. Det er vigtigt, at der er tale om to materielle artikulationer i deres egen ret så at sige, men samtidigt at den lingvistiske artikulation ikke udtrykker den materielle. Den materielle ekspression er en selvstændig artikulation. Det vil sige, at der oprettes en dobbeltartikulation, hvor de pragmatiske systemer ligger på den ene side og de semiotiske ligger på den anden.

Et pragmatisk system: (handlinger, funktioner, passioner).

Et semiotisk system: (tegnregime).

I territorierne er der i tilgift til det pragmatiske system et tegnregime. De opstår hos territoriale dyr og hos menneskene. Genkoderne og sprogene!

Denne dobbelthed anfægter den traditionelle deling mellem tingene på den ene side og ordene, der tilsyneladende udsiger tingenes mening, på den anden. I den traditionelle forståelse er indholdet det pragmatiske system, mens udtrykket er det semiotiske. I stedet optræder der en artikulation på begge sider, eller med andre ord: Man kan sige at der er et indhold og et udtryk på begge sider af den gamle deling.

T vs. D

Den første skillelinje faldt mellem komponenternes materielle og ekspressive kapaciteter. Den anden falder mellem de kræfter der territorialiserer og de der deterritorialiserer. Dermed menes i det første tilfælde det der homogeniserer territoriet og binder dets dele tættere sammen. I det andet tilfælde tænkes på det der løsner territoriets komponenter fra det heterogene hele og kobler det på noget uden for territoriet. De territorialiserende kræfter vil stabilisere territoriet mens de deterritorialiserende kræfter naturligvis gør det modsatte.

Deterritorialiseringen er ikke blot en spredning mens også en forudsætning for en udvikling, der af samme årsag altid er en transformation, idet den finder sted ved at indoptage komponenter, der er eksterne i forhold til territoriets assemblage.

Det giver ikke mening at opskrive den ene frem for den anden. De er begge nødvendige for at et heterogent hele på den ene side kan hænge sammen, men også kan opstå og udvikles. Det heterogene hele er følgelig altid situeret og provisorisk og de tendenser og regelmæssigheder det enkelte territorium måtte besidde er med andre ord altid historiske.

Det territorialiserende sprog og dekodningen

Territorierne opstår kun hvor tegnregimerne møder de pragmatiske systemer. Der findes ikke territorier, som kun består af materielle komponenter hvis ekspressive kapaciteter ikke er funktionelle.

Et territorium forudsætter altid en eller anden form for dekodning. Dekodningen kan både finde sted i dyreriget hvor der ikke er et egentlig sprog og naturligvis i forbindelse med menneskets sociale sfærer. I dyrelivet finder dekodningen for eksempel sted hos de territoriale dyr, hvor dyrets adfærd overskrider det der måtte være nedskrevet i genkoden. Dyret kan således inddrage en lang række komponenter fra det givne miljø som det deterritorialiserer fra dets normale sammenhæng og gør det ekspressivt ved at inddrage det i territoriet. I den forstand udviser de territoriale dyr en kunstnerisk adfærd.

Men naturligvis accelereres dekodningens potentiale endnu mere med sproget hos mennesket. Det territorialiserende sprog søger for eksempel at være i overensstemmelse med forskrifterne for en given institution. Det findes alle steder, hvor et formelt sprog står i forhold til et rumligt hierarki.

Det deterritorialiserende sprog vil for eksempel den informelle samtale.

Pragmatisk system
(Indhold)

I/S: De indsatte
U/F: Fængslet

Semiotisk system
(Udtryk)

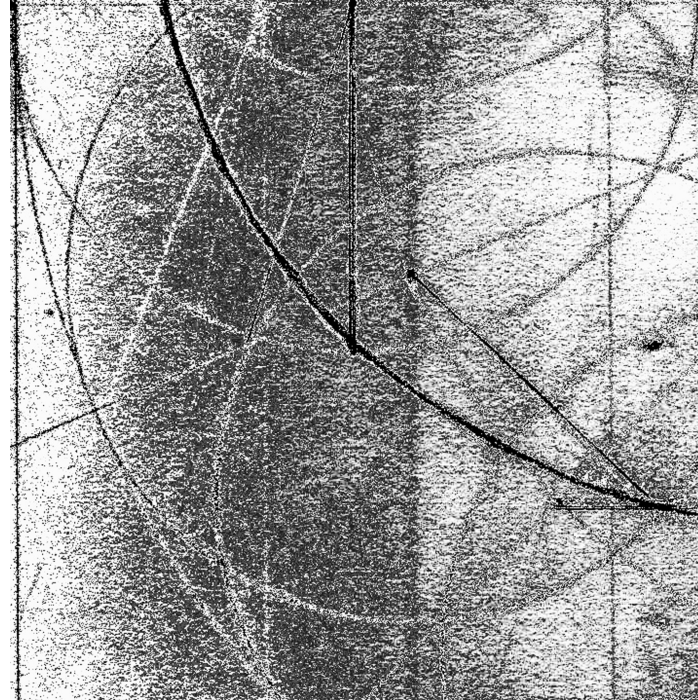
I/S: Delinkvens
U/F: Straffelov

<u>P. S.</u>	<u>S. S.</u>
I/s: Cleverne	I/s: Innovation
U/F: Skolen	U/F: Pedagogik

P.S.	S.S.
I/S: Studerende	I/S: Selvledelse
U/F: Campus	U/F: Kompetancebeskrivelse

Meuternes Akademi

P.S.	S.S.
I/s: Meute	I/s: Forskel
U/F: Akademi	U/F: Poetik

MOTIV VS. DISPOSITIV

Den immanente maskine

Motivet og dispositivet er to forskellige immanente maskiner.

Immanensen er immanent i forhold til sig. Den er ikke iboende. Den immanente maskine kan ikke adskilles fra det, hvori den virker. Den er ikke et princip. Den er til gengæld historisk. Man kan ikke oprette en typologi over immanente maskiner men nok en provisorisk liste, der demonstrerer hvorledes bestemte distributionsmåder virker på bestemte tider i bestemte udviklingsforløb.

Diagrammet opererer i aktualiseringsfeltet mellem de formløse relationer og de fremtrædende dele.

Motivet modulerer rammerne, distribuerer komponenterne.

Motiver er kompositionens diagram.

Dispositiv

Foucault: et dispositiv er en ordning af et stof; en relationel anordning der fordeler de enkelte dele i forhold til hinanden. Foucaults mål med dispositivet er at nå frem til at beskrive betingelserne for et heterogent hele, der er sammensat af mange forskellige komponenter på tværs af normale kategorier. Dispositivet henleder opmærksomheden på relationen mellem bygningen og det sociale felt, idet et givent dispositiv vil være "større" end selve bygningen. I institutionens tilfælde vil det for eksempel inddrage bygningens organisation og ruminddeling, dens institutionelle forskrifter, dens relation til byen, den måde hvorpå institutionen flettes ind i det sociale rum i øvrigt etc.

Arkitekten er ikke en magtskikkelse.

Dispositivet er et socialt diagram.

(Tre diagrammer: motivet, dispositivet og Pierces operationelle lighed: afgivelsen af mål til et rum, der endnu ikke er).

Det ubestemte liv

Relationen mellem motiv og dispositiv er en etisk problematik.

I modsætning til moral er en grundlæggende forudsætning for etik, at der ikke findes en essens. Der er ikke noget som mennesket bør være, som det gøre. Hvis det var tilfældet ville der ikke være behov for etik eftersom alt blot ville være opgaver, der skulle løses. Der ville ikke være nogen tvivl. Moralen behandler livet på den måde. Den måler handlingerne i forhold til et eksternt regelsæt. Et sådant eksisterer ikke i etikken.

En immanent etik vs. det singulære liv.

Dispositivet og vanerne.

Hvad kan kroppen gøre?